

Dr hab. inż. Waldemar IZDEBSKI, prof. PW

Wydział Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej
do 13 maja 2022 r. Główny Geodeta Kraju

Podsumowanie okresu pełnienia funkcji Głównego Geodety Kraju

Dobiegł właśnie koniec pełnienia przeze mnie funkcji Głównego Geodety Kraju. W dniu 13 maja 2022 r. zostałem odwołany. W lipcowym numerze Przeglądu Geodezyjnego z 2019 r. i czerwcowych numerach z 2020 i 2021 r. przedstawiłem Państwu wykaz najważniejszych działań zrealizowanych w pierwszych trzech latach mojej działalności. Teraz przeszedł czas na krótkie podsumowanie czwartego (niepełnego) roku pełnienia tej zaszczytnej funkcji.

Do najważniejszych działań w czwartym roku zaliczam zakończenie procesu wprowadzania rozporządzeń dotyczących znowelizowanej ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Proces przygotowywania nowelizacji ustawy był dość długi, ale ostatecznie 16 kwietnia 2020 r. Sejm przyjął ustawę o zmianie ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz niektórych innych ustaw, a 20 kwietnia 2020 r. ustawa została podpisana przez Prezydenta. Zapisy znowelizowanej ustawy weszły w życie 31 lipca 2020 r., a zaraz potem kolejno opracowywano i wprowadzano do systemu prawnego kolejne przepisy wykonawcze wynikające ze znowelizowanej ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Wprowadzone zmiany ułatwiają obecnie korzystanie z danych geodezyjnych przez geodetów i obywateli oraz przyczyniają się do wspierania procesu informatyzacji geodezji i szeroko rozumianego tematu danych przestrzennych. Do najważniejszych działań zrealizowanych w ostatnim roku należy zaliczyć:

1. Wprowadzenie operatu elektronicznego, co jest związane z odpowiednimi zmianami w przepisach i stało się obowiązujące w Polsce od 1 stycznia 2022 r. Oznacza, to że od tej daty są w obiegu nowe operaty tylko w formie elektronicznej, zapisane w plikach PDF, a dzięki nowym przepisom operat przyjęty do zasobu jest automatycznie gotowy do udostępniania i nie wymaga od pracowników ośrodków dokumentacji żadnych działań. Zważywszy, że w Polsce jest ok. 1.200.000 operatów rocznie, więc skala informatyzacji i usprawnień jest bardzo istotna.
2. Konsekwentnie realizowana była kontynuacja prac związanych z wdrożeniem elektronicznych narad koordynacyjnych i obecnie już 328 powiatów, czyli 86% wszystkich powiatów, prowadzi narady koordynacyjne w postaci elektronicznej. Przypominam, że jak zacząłem w czerwcu 2018 r., to narady koordynacyjne były zinfomatyzowane jedynie w klikunastu powiatach.
3. Kontynuowano wdrażanie w powiatach pobierania zawiadomień z sądów, dotyczących zmian w księgach wieczystych. Proces realizowany jest z wykorzystaniem mechanizmów ZSIN i aktualnie takie zawiadomienia odbiera 149 powiatów. Kolejne powiaty oczekują na uruchomienie mechanizmów w sądach. Łącznie od chwili wdrożenia usługi pobierania zawiadomień, pobrano już ponad 600.000 dokumentów elektronicznych.
4. Realizowana była kontynuacja prac związanych z wdrożeniem układu PL-EVRF-2007-NH i obecnie na terenie całego kraju układ ten został wprowadzony w 264 powiatach, natomiast w 103 powiatach trwają jeszcze prace wdrożeniowe. Główny Geodeta Kraju udzielał cały czas wsparcia merytorycznego i finansowego. Porozumienia w tym zakresie są obecnie realizowane z 34 powiatami, zaś z 5 powiatami trwają uzgodnienia ich treści. Na pomoc finansową w bieżącym roku zagospodarowano już 4 533 230,00 zł, a od początku jej udzielania kwota ta wynosi 7 945 701,49 zł.
5. Opublikowano książkę pt. „Praktyczne Aspekty Infrastruktury Danych Przestrzennych w Polsce część II”. Książka jest bardzo przydatna dla wszystkich użytkowników danych przestrzennych w Polsce, a powstała w ramach realizowanego przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii projektu „Podnoszenie kompetencji cyfrowych e administracji – działania edukacyjno-szkoleniowe dla użytkowników infrastruktury informacji przestrzennej – etap II” (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
6. Opracowanie i wprowadzenie w życie rozporządzeń:
  - w sprawie osnów geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych,
  - w sprawie ewidencji gruntów i budynków,
  - w sprawie geodezyjnej ewidencji uzbrojenia terenu,
  - w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz bazy danych obiektów ogólnogeograficznych, a także standardowych opracowań kartograficznych,
  - w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów,
  - w sprawie państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju,
  - w sprawie bazy danych obiektów topograficznych oraz mapy zasadniczej.
7. Opracowanie modelu quasi-geoidy, co zrealizowano w formie konkursu zorganizowanego przez Głównego Geodetę Kraju. Do konkursu zgłoszono 4 prace, a zwycięskie opracowanie powstało na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Po 3 miesiącach od opublikowania modelu nowej quasi-geoidy stał się on modelem obowiązującym.
8. Dalej intensywnie realizowano rozwój serwisu www.geoportal.gov.pl, zarówno pod względem funkcjonalności jak i dostępnych danych. Jedną z najbardziej istotnych zmian jest wprowadzenie analiz przestrzennych dotyczących danych BDOT10k oraz rozbudowa narzędzi do analiz z wykorzystaniem NMT i NMPT oraz planowania tras.
9. Działania w zakresie rozwoju Infrastruktury Danych Przestrzennych zostały uwieńczone otrzymaniem przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii nagrody **Geospatial World Innovation Award 2021** w kategorii „Spatial Data Infrastructure”.
10. Sfinalizowano działania w zakresie tworzenia przez powiaty usług WFS dla danych dotyczących ewidencji gruntów i budynków. Obecnie już wszystkie 380 powiaty taką usługę oferują, a dostęp do adresów tych usług jest dostępny na stronie Ewidencji zbiorów i usług danych przestrzennych (<https://integracja.gugik.gov.pl/eziudp/>). Obowiązek utworzenia takich usług wprowadziło rozporządzenie ws. EGIB, które obowiązuje od 31 lipca 2021 roku. Zgodnie z tym aktem oraz *Prawem geodezyjnym i kartograficznym* usługa taka powinna oferować do pobrania przynajmniej dane o geometrii działek i budynków.
11. Utworzono usługę WFS dla danych numeracji adresowej przechowywanych w rejestrze PRG. Usługa umożliwia łatwe pobieranie danych adresowych w postaci wektorowej dla określonego przez użytkownika obszaru.
12. Aby ułatwić korzystanie z danych BDOT10k przez szersze grono użytkowników, Główny Urząd Geodezji i Kartografii zrealizował, w ramach działań własnych, prace związane z automatycznym ge-

- nerowaniem wizualizacji kartograficznej bazy BDOT10k w skali 1 : 10 000 i je udostępnił w formacie PDF. Opracowania zrealizowano w pełni automatycznie na podstawie aktualnych danych BDOT10k oraz Numerycznego Modelu Terenu. Wizualizacja przygotowana jest w darmowym oprogramowaniu QGIS, natomiast generowanie warstw realizowana jest w oprogramowaniu FME firmy Safe Software. Udostępniono już pierwszą wersję dla całej Polski i na podstawie własnego doświadczenia i wielu uwag rozpoczęto generowanie drugiej wersji. Docelowo wizualizacje będą opracowywane w cyklu co najmniej rocznym.
13. Na bazie danych z BDOT10k, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, w ramach działań własnych zrealizował i udostępnił w plikach PDF wizualizacje kartograficzne bazy BDOT10k, opracowane w skali 1 : 25 000. Wizualizacje tak jak przy skali 1 : 10 000 zrealizowano w pełni automatycznie na podstawie aktualnych danych BDOT10k oraz NMT przetworzonego na warstwie w oprogramowaniu FME firmy Safe Software.
  14. Dokonano przeszkolenia ponad tysiąca pracowników administracji centralnej w zakresie wykorzystania serwisu www.geoportal.gov.pl.
  15. Realizowano działania, które w formie wideokonferencji popularyzowały dane przestrzenne zgromadzone w PZGiK, usługi danych przestrzennych oraz serwis www.geoportal.gov.pl. Jedną z istotnych wideokonferencji dotyczyła „Udziału geodezji w procesie cyfryzacji planowania przestrzennego”, a uczestniczyło w niej ponad 1400 osób. Inną ważną wideokonferencją była szkolenie z wykorzystania serwisu www.geoportal.gov.pl w działaniach samorządów gminnych, w której uczestniczyło ponad 2300 osób.
  16. Ogłoszono i rozstrzygnięto konkurs na aplikację do łączenia plików PDF. Utworzone w ramach konkursu oprogramowanie zostanie niebawem udostępnione użytkownikom wraz z odpowiednimi filmami instruktażowymi.
  17. Ogłoszono konkurs na opracowanie walidatora plików GML dotyczących baz EGIB, GESUT i BDOT500.
  18. Ogłoszono konkurs na wtyczkę do QGIS służącą do wizualizacji plików GML w formie mapy zasadniczej.
  19. W konsorcjum z Chorwacją i Holandią zrealizowano projekt wspomagający budowę Infrastruktury Danych Przestrzennych w Mołdawii.
  20. Zakończono realizację projektu dotyczącego „Podnoszenie kompetencji cyfrowych e administracji – działania edukacyjno-szkoleniowe dla użytkowników infrastruktury informacji przestrzennej – etap II” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja
- Rozwój 2014-2020 i współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W trakcie trwania Projektu przeszkolono **1078 pracowników administracji państwowej i samorządowej z 300 różnych instytucji.**
21. W serwisie www.geoportal.gov.pl wprowadziliśmy w interfejsie użytkownika aplikacji mapowej dodatkową pozycję w menu „**Pobieranie danych**”, zamieszczając narzędzia służące do bezpośredniego pozyskania danych z wykorzystaniem usługi WCS i WFS.
  22. Przeniesiono stronę internetową GUGiK na platformę gov.pl
  23. W wyniku podpisanego porozumienia pomiędzy Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii oraz Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, odpowiedzialnym za serwis eRolnik, możliwe jest bezpośrednie przejście z tego serwisu do portalu geoportal.gov.pl, wykadrowanego na widoku danej działki.
  24. W zaktualizowanej wersji portalu e-budownictwo rozszerzony został zakres danych przestrzennych dostępny w części mapowej portalu. Poza danymi dotyczącymi ewidencji gruntów i budynków użytkownicy mogą korzystać teraz z numeracji adresowej, uzbrojenia terenu oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  25. Przejęto stacje referencyjne ASG-EUPOS w Mielcu oraz stacje zarządzane przez Marszałka Województwa Małopolskiego w Proszowicach, Nowym Sączu, Tarnowie i Nowym Targu.
  26. Opracowanie projektu rozporządzenia ws. ZSIN i przeprowadzono jego konsultacji i opiniowania. Aktualnie rozporządzenie oczekuje na akceptację KRMC.
  27. Zaktualizowano budynki 3D w standardzie LoD1 dla obszaru całej Polski.
  28. Uruchomiono nowe wersje usług dotyczących danych z „Rejestru Wniosków Decyzji i Zgłoszeń”, prowadzonego przez **Główny Urząd Nadzoru Budowlanego**.
  29. Uruchomiono specjalny portal mapowy <https://prng.geoportal.gov.pl>, w którym można przeglądać polskie nazwy geograficzne świata na tle danych przestrzennych.
  30. Do wymienionych powyżej pozycji należy dodać aktualizację baz BDOT10k dla setek powiatów, opracowanie wysokorozdzielczej ortofotomapy dla prawie wszystkich miast w Polsce oraz pozyskanie danych LIDAR dla znacznego obszaru Polski.
- Mimo bardzo intensywnych prac, przez te prawie 4 lata nie zakończyłem wszystkich planowanych działań, ale jestem przekonany, że ten czas wykorzystałem maksymalnie. Reszta już należy do moich następców, a ja będę im kibicował i wspierał wszelkie działania rozwijające geodezję.